

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 355/06-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. februára 2008 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť A. C. a A. C., obaja bytom K., zastúpených advokátom JUDr. R. S., D., vo veci namietaného porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 471/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 471/98 p o r u š i l právo A. C. a A. C., aby sa ich vec prejedнала v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 471/98 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prierahov.

3. A. C. p r i z n á v a primerané finančné zadostučinenie v sume 30 000 Sk (slovom tridsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Čadca p o v i n n ý jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. A. C. a A. C. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. R. S., D., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 15. novembra 2006 č. k. I. ÚS 355/06-8 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť A. C. a A. C., obaja bytom K. (ďalej aj „sťažovateľ“, len „sťažovateľka“, spolu len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 471/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že 30. marca 1998 sťažovateľka podala okresnému súdu žalobný návrh na určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu spočívajúce v práve prechodu cez pozemok a návrh na vydanie predbežného opatrenia. Dňa 16. mája 2000 bol podaný návrh na doplnenie a rozšírenie pôvodného návrhu. Dňa 13. októbra 2000 sťažovateľka podala žalobný návrh na určenie vlastníctva k spornému pozemku a navrhla, aby okresný súd v záujme hospodárnosti a efektívnosti konania tento žalobný návrh spojil s návrhom na určenie práva zodpovedajúce vecnému bremenu. Dňa 27. apríla 2001 bol podaný návrh sťažovateľky na pristúpenie sťažovateľa ako ďalšieho účastníka do konania. S týmto návrhom sťažovateľka spojila aj žiadosť o urýchlenie konania z dôvodu neznesiteľného stavu vzniknutého znemožnením príchodu a odchodu z domu. Dňa 29. júla 2002 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 C 471/98-123, ktorým rozhodol, že vec o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a o určenie, že odporca nie je oprávneným držiteľom nehnuteľností, spája na spoločné konanie, a uznesenie č. k.

9 C 471/98-124, ktorým rozhodol, že pripúšťa, aby do konania pristúpil ako ďalší účastník na strane navrhovateľa sťažovateľ. Dňa 22. októbra 2002 bol napísaný a následne podaný rozšírený návrh sťažovateľov na odstránenie oplotenia. Dňa 11. februára 2004 bol podaný upravený žalobný návrh z dôvodu, že došlo k zmene skutkového stavu, ako aj k zmene právneho názoru súdov na účastníkov právnych sporov týkajúcich sa vydržania, ako aj k zmene právnych predpisov týkajúcich sa oprávnených držiteľov, vzniku a zániku oprávnenej držby.

Podľa názoru sťažovateľov je zřejmé, že v ich právnej veci vedenej okresným súdom už viac ako 8 rokov došlo k porušeniu práva na prejednanie veci v primeranej lehote, v dôsledku čoho u nich pretrváva stav právnej neistoty, stres a pôsobí na nich aj psychický nátlak zo strany odporcu. Z tohto dôvodu sťažovatelia požadujú priznať primerané finančné zadost'učinenie v sume 500 000 Sk.

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Okresný súd Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 471/98 porušil základné právo A. C. a A. C. na prejednanie veci v primeranej lehote, zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

2. Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Čadca, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 471/98 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľom primerané finančné zadost'učinenie vo výške 500 000 Sk, ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľom sa priznávajú trovy právneho zastúpenia (...).“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedom JUDr. K. K., listom z 19. marca 2007 sp. zn. Spr 1544/06 a právny zástupca sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 5. apríla 2007.

2.1 Predseda okresného súdu opísal chronológiu úkonov, ktoré súd vo veci vykonal, a uviedol, že: *„Netrvám na tom, aby sa o prijatej sťažnosti konalo ústne pojednávanie.“*

2.2 Právny zástupca sťažovateľov vo svojom stanovisku uviedol, že:

- oznamujeme Vám, že súhlasíme s tým, aby (...) Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu a rozhodol vo veci bez našej prítomnosti;(…)

- sme toho názoru, že v uvedenej veci došlo k namietanému porušeniu vyššie uvedených práv sťažovateľov, nakoľko vec bola napadnutá 30. 03. 1998. Odvtedy sa im sťažil prístup ku komunikácii a tým zároveň podmienky života. Sama sťažovateľka je osobou ťažko mobilnou vzhľadom na svoj vek a jej dcéra je telesne postihnutá, je na invalidnom vozíku a predmet namietaného sporu priamo s tým súvisí.

- prvé pojednávanie vo veci bolo vytyčené až po viac ako štyroch rokoch,

- o návrhu na spojenie veci a na pristúpenie účastníka do konania rozhodoval súd skoro dva roky,

- boli podávané žiadosti a urgencie o urýchlenie konania vzhľadom na naliehavý právny záujem dňa 19. 04. 2001, 30. 04. 2003, 16. 06. 2003,

- boli podávané sťažnosti pre nečinnosť súdu 16. 08. 2001, 07. 08. 2002, (...)

- v každom roku bol vykonaný len jeden úkon - v roku 2002 jedno pojednávanie, v roku 2003 ohliadka, v roku 2004 druhé pojednávanie,

- preto sme názoru, že vykonanie jediného úkonu súdom za rok určite nezaručuje základné právo (...) na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 C 471/98:

Dňa 30. marca 1998 podala sťažovateľka okresnému súdu žalobný návrh na určenie práva prechodu proti E. S. (ďalej len „žalovaný“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 9 C 471/98.

Dňa 28. apríla 1998 bol návrh doručený žalovanému na vyjadrenie, bol vyžiadany súvisiaci dedičský spis sp. zn. D 675/89 a bolo nariadené pojednávanie na 14. máj 1998.

Dňa 14. mája 1998 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom pripojenia spisu okresného súdu sp. zn. 6 C 494/96 a dedičských spisov po neb. I. S. a S. S.

Dňa 9. júna 1998 súd vyzval žalovaného, aby oznámil číslo dedičského konania po neb. I. S. a S. S.

Dňa 3. júla 1998 okresný súd uznesením zaviazal sťažovateľku na úhradu trov súvisiacich s ohliadkou na mieste samom.

Dňa 26. augusta 1998 súd nariadil termín ohliadky na 25. september 1998.

Dňa 25. septembra 1998 sa uskutočnila ohliadka na mieste samom, sťažovateľke bolo uložené, aby spresnila petit svojho návrhu a aby oznámila mená a adresy svedkov, ktorých navrhuje vo veci vypočúť.

Dňa 19. októbra 1998 bola okresnému súdu doručená „*Doplnená žaloba*“ s upraveným petitom a v sprievodnom liste boli označené mená navrhovaných svedkov.

Dňa 25. novembra 1998 súd vydal uznesenie o priznaní prepravného a nariadil „*Doplnenú žalobu*“ doručiť žalovanému s výzvou na vyjadrenie.

Dňa 10. decembra 1998 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k „*Doplnenej žalobe*“.

Dňa 12. februára 1999 súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľky, aby predložil relevantný list vlastníctva, pretože inak bude konanie zastavené.

Dňa 15. marca 1999 právny zástupca sťažovateľky odpovedal na uvedenú výzvu súdu, avšak požiadal o predĺženie lehoty na zaslanie listu vlastníctva, pretože súvisiace pozemky boli geometrickým plánom usporiadané, pričom z identifikácie a šetrenia vyplynulo, že podielovým spoluvlastníkom súvisiacich pozemkov je aj syn sťažovateľky – A. C., preto sa sťažovateľka rozhodla navrhnúť svojho syna, aby bol pribratý do napadnutého konania na svojej strane.

Dňa 22. apríla 1999 okresný súd uznesením č. k. 9 C 471/98-44 napadnuté konanie zastavil.

Dňa 11. mája 1999 sťažovateľka podala proti uzneseniu o zastavení konania odvolanie.

Dňa 17. mája 1999 okresný súd doručil odvolanie sťažovateľky žalovanej strane.

Dňa 31. augusta 1999 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o podanom odvolaní.

Dňa 22. októbra 1999 krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 2095/99 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil ma ďalšie konanie, keďže podľa odôvodnenia krajského súdu sťažovateľka bola na výzvu súdu súčinná; nemohla však predložiť požadovaný list vlastníctva, pretože jeho predloženie bolo závislé aj od úkonov iných subjektov.

Dňa 31. januára 2000 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 8. februára 2000 okresný súd nariadil doručenie uvedeného uznesenia krajského súdu účastníkom konania.

Dňa 12. apríla 2000 okresný súd vyzval sťažovateľku na doplnenie žaloby, doručenie súvisiaceho listu vlastníctva a na oznámenie čísla dedičského konania po neb. J. C.

Dňa 17. mája 2000 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľky, ktorým navrhla doplniť a rozšíriť žalobu, oznámila číslo dedičského konania po neb. J. C. a uviedla, že katastrálny úrad stále nevyhotovil list vlastníctva. Sťažovateľka sa zároveň domáhala aj vydania predbežného opatrenia, v zmysle ktorého by bol žalovaný do právoplatného skončenia sporu povinný trpieť právo vecného bremena.

Dňa 31. mája 2000 právny zástupca doručil okresnému súdu fotokópie výpisov z požadovaných listov vlastníctva.

Dňa 16. júna 2000 okresný súd uznesením č. k. 9 C 471/98-82 zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia. Sťažovatelia podali proti tomuto rozhodnutiu odvolanie.

Dňa 5. septembra 2000 bol spis doručený krajskému súdu, aby rozhodol o uvedenom odvolaní.

Dňa 16. októbra 2000 sťažovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu doručila okresnému súdu podanie označené ako „*O určenie vlastníctva a určenie, že žalovaný nie je oprávneným držiteľom*“.

Dňa 19. decembra 2000 krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 2325/00 odmietol odvolanie podané sťažovateľom proti rozhodnutiu okresného súdu č. k. 9 C 471/98-82, pretože nebol ešte účastníkom napadnutého konania. V dôsledku odvolania sťažovateľky však napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 27. decembra 2000 okresný súd uznesením sp. zn. 9 C 471/98 opäť zamietol návrh sťažovateľky na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 22. januára 2001 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľov proti opätovnému zamietnutiu ich návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 17. apríla 2001 bol spis doručený krajskému súdu, aby rozhodol o ostatnom odvolaní sťažovateľov.

Dňa 24. júna 2001 krajský súd opätovne zrušil uznesenie okresného súdu o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia a opätovne odmietol odvolanie podané sťažovateľom.

Dňa 6. septembra 2001 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 30. apríla 2001 bol okresnému súdu doručený návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka na stranu žalobcu (išlo o sťažovateľa).

Dňa 29. júla 2002 okresný súd uznesením spojil žalobu doručenú 16. októbra 2000 s pôvodnou žalobou doručenou 30. marca 1998. Okresný súd v ten istý deň vyzval sťažovateľov, aby písomne oznámili, či naďalej trvajú na podanom návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 23. augusta 2002 sťažovatelia oznámili okresnému súdu, že trvajú na podanom návrhu na vydanie predbežného opatrenia, pričom poukázali na to, že rozsah dožadovaného práva je vymedzený v geometrickom pláne.

Dňa 2. septembra 2002 okresný súd uznesením č. k. 9 C 471/98-131 vyhovel návrhu sťažovateľov na vydanie predbežného opatrenia. Proti tomuto rozhodnutiu podal 23. septembra 2002 odvolanie žalovaný.

Dňa 24. septembra 2002 súd nariadil termín pojednávania na 17. október 2002.

Dňa 24. októbra 2002 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom sťažovatelia rozšírili svoju žalobu o uloženie povinnosti žalovanému, aby odstránil medzičasom postavené murované oplotenie. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom

predloženia spisu na rozhodnutie o odvolaní žalovanej strany proti uzneseniu o predbežnom opatrení.

Dňa 19. novembra 2002 okresný súd vyzval žalovaného, aby predložil ešte jeden exemplár svojho odvolania, a zároveň ho vyzval na vyjadrenie k rozšíreniu žaloby.

Dňa 17. januára 2003 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k rozšírenému návrhu.

Dňa 30. januára 2003 bol spis doručený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní žalovaného.

Dňa 30. apríla 2003 krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 65/03 potvrdil uznesenie okresného súdu o vyhovení návrhu na vydanie predbežného opatrenia a spis bol vrátený okresnému súdu.

Dňa 30. septembra 2003 bola vykonaná ohliadka na miestne samom.

Dňa 29. januára 2004 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom výsluchu ďalších svedkov.

Dňa 12. februára 2004 sťažovatelia prostredníctvom právneho zástupcu upresnili svoj žalobný návrh.

Dňa 27. februára 2004 žalovaný doručil súdu svoje vyjadrenie k rozšírenému návrhu.

Dňa 18. augusta 2004 okresný súd vydal uznesenie č. k. 9 C/471/98-204, ktorým pripustil zmenu žalobného návrhu.

Dňa 24. augusta 2004 súd vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdnych poplatkov za rozšírený žalobný návrh.

Dňa 3. decembra 2004 súd nariadil termín pojednávania na 21. január 2005.

Dňa 21. januára 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 11. február 2005 za účelom výsluchu svedkov.

Dňa 11. februára 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bola žaloba rozsudkom zamietnutá.

Dňa 16. mája 2005 po dvoch povolených predĺženiach lehoty na písomné vyhotovenie rozsudku bol rozsudok doručený kancelárii okresného súdu.

Dňa 9. júna 2005 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľov proti uvedenému rozsudku.

Dňa 29. júna 2005 súd vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k odvolaniu sťažovateľov, a sťažovateľov vyzval, aby zaplatili súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 14. júla 2005 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu.

Dňa 11. augusta 2005 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľov.

Dňa 11. mája 2006 krajský súd uznesením č. k. 5 Co/367/05-264 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 31. augusta 2006 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 26. septembra 2006 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľov a žalovaného, aby uviedli, či majú ďalšie návrhy na dokazovanie.

Dňa 2. novembra 2006 sťažovatelia odpovedali na výzvu okresného súdu.

Dňa 23. novembra 2006 okresný súd nariadil termín pojednávania na 17. január 2007.

Dňa 17. január 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým okresný súd žalobnému návrhu vyhovel.

Dňa 5. marca 2007 podal žalovaný proti uvedenému rozsudku odvolanie.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 471/98 dochádza k porušovaniu práva sťažovateľov na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Judikatúra ústavného súdu v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prejednanie veci v primeranej lehote garantované v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 4/06 alebo Immobiliare Saffi v. Taliansko, rozsudok z 28. júla 1999). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, dĺžka napadnutého konania podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázal na skutkovú alebo právnu zložitosť posudzovanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, treba poukázať predovšetkým na to, že ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva (pozri bod II tohto nálezu), k predĺženiu napadnutého konania prispeli predovšetkým samotní sťažovatelia (ich právny zástupca) tým, že podali nekvalifikovaný návrh, ktorý neustále menili, pričom minimálne päťkrát upresňovali predmet žalobného návrhu. V týchto súvislostiach už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako

na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02). A fortiori mohol ústavný súd na túto okolnosť prihliadnúť v danej veci aj vzhľadom na to, že sťažovatelia sú v napadnutom konaní kvalifikovane právne zastúpení. Napriek uvedeným skutočnostiam v danom prípade podiel sťažovateľov na vzniknutých priet'ahoch podľa názoru ústavného súdu neospravedlňuje neúmerne dlho trvajúce konanie okresného súdu a celkové správanie sťažovateľov nemožno kvalifikovať ako postup, výlučne v dôsledku ktorého došlo k zbytočným priet'ahom (napr. I. ÚS 31/01). Na uvedené správanie sťažovateľov však ústavný súd nemohol neprihliadnúť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Pokiaľ sťažovateľka požiadala o rozšírenie účastníkov konania, a tiež opakovane o vydanie predbežného opatrenia, tieto procesné návrhy nekvalifikuje ústavný súd ako skutočnosť, ktorá spôsobila zbytočné priet'ahy v konaní. Podľa právneho názoru ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľom procesnými predpismi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie ich práva v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (napr. I. ÚS 31/01).

Okrem uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa stal účastníkom napadnutého konania až 29. júla 2002, keď ho okresný súd uznesením pripustil do konania na strane sťažovateľky. V takomto prípade ústavný súd skúma možné porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v období, počas ktorého bol sťažovateľ účastníkom posudzovaného konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania už takmer desať rokov je samo osebe celkom jednoznačne neprimerané (aj keď sa vec nachádzala asi jeden rok na odvolacom súde).

Ústavný súd tiež konštatuje, že okresný súd v danej veci nepreukázal efektívnu procesnú činnosť v období najmenej jedného roka od 22. apríla 1999 do 12. apríla 2000, keď sa vo veci nekonalo v dôsledku zastavenia konania, toto rozhodnutie okresného súdu však bolo odvolacím súdom zrušené, a okresný súd bol v posudzovanej veci aj opakovane nečinný, a to konkrétne od 30. apríla 2001 do 29. júla 2002 (pätnásť mesiacov), od 30. septembra 2003 do 29. januára 2004 (štyri mesiace) a od 27. februára 2004 do 18. augusta 2004 (šesť mesiacov). Uvedená nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas najmenej troch rokov nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia ako navrhovatelia v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku dohovoru a ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 41/02). Uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu bez akýchkoľvek zákonných dôvodov treba považovať za zbytočné prietahy v konaní, ktoré sú z ústavnoprávneho aspektu netolerovateľné, pretože k uvedeným zbytočným prietahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci, ale predovšetkým v dôsledku postupu súdu.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľom ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia navrhovali priznať primerané finančného zadosťučinenie v sume 500 000 Sk, pričom priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnili aj tým, že „u nich pretrváva stav právnej neistoty, stres a pôsobí na nich aj psychický nátlak“.

a) Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťúčením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, ako aj na jej výrazný podiel na zbytočných priet'ahoch v napadnutom konaní považuje za primerané v sume 30 000 Sk.

b) Pokiaľ ide o sťažovateľa, ten sa účastníkom napadnutého konania stal až 29. júla 2002, pričom od uvedeného obdobia došlo iba ku krátkodobým priet'ahom v napadnutom konaní, a vzhľadom aj na celkové okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že aj konštatovanie porušenia práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je pre neho dostatočným zadosťúčením.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenia 12. júna 2006, podanie sťažnosti z 24. júna 2006 a podanie písomného stanoviska k vyjadreniu okresného súdu z 5. apríla 2007). Za dva úkony vykonané v roku 2006 patrí odmena dvakrát 2 730 Sk a režijný paušál dvakrát 164 Sk, preto trovy právneho zastúpenia pre jedného sťažovateľa predstavujú sumu 5 788 Sk. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 4 630,40 Sk, preto

v prípade dvoch sťažovateľov tvorí náhrada trov za dva úkony vykonané v roku 2006 sumu 9 260,80 Sk v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Za jeden úkon, ktorý bol vykonaný v roku 2008 patrí odmena pre jedného sťažovateľa v sume 3 176 Sk a režijný paušál 190 Sk. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 2 208,40 Sk, preto v prípade dvoch sťažovateľov tvorí náhrada trov za jeden úkon vykonaný v roku 2008 sumu 4 416,80 Sk v zmysle citovanej vyhlášky.

Celkové trovy právneho zastúpenia pre dvoch sťažovateľov predstavujú preto v danom prípade sumu 13 677,60 Sk.

Vzhľadom na to, že sťažovatelia si prostredníctvom svojho právneho zástupcu uplatnili náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby a tieto trovy vyčíslili v sume 5 788 Sk, ústavný súd - keďže to nie je v rozpore s platnými súvisiacimi predpismi - im priznal náhradu trov právneho zastúpenia v uplatnenej výške, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 4.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. februára 2008